

העברת תקציב לטובת סלילת ציר עוקף סילת א-ד'הר

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י מ :

1. לרשום את הודעת שר הביטחון על החלטת מפקד פיקוד המרכז לסלול ציר שיעקוף את הכפר סילת א-ד'הר בשומרון.
2. לצורך יישום ההחלטה, לעשות שימוש בסך של 20 מיליון ש"ח מתוך הסכום שהופחת ממשרדי הממשלה בהחלטת הממשלה מס' 2893 מיום 18 במרץ 2025, כפי שתוקנה בהחלטות מס' 2996 מיום 5 במאי 2025, מס' 3166 מיום 20 ביוני 2025, מס' 3327 מיום 19 באוגוסט 2025 ומס' 3557 מיום 4 בדצמבר 2025, במקביל לצמצום סכום זהה מן הסכום שיועד בחוק התקציב לשנת 2025 עבור קידום מתן הטבות מס, ולהקצותו לסעיף "הוצאות חירום אזרחיות".

דברי הסבר

רקע כללי

בימים אלו, ולאור האיומים הביטחוניים במרחב, פיקוד המרכז מעדכן את תפיסת ההגנה בצפון השומרון. שינוי זה מתחייב לאור המציאות בשטח, ועל מנת להבטיח את ביטחון האזור. שינויים אלה כוללים בין היתר, את העתקת בסיס החטיבה המרחבית מנשה סמוך למבוא דותן, וכן את ההיערכות למימוש החלטת ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי מיום 27 במאי 2025 על הקמתו מחדש של היישוב שאנור.

נוכח התמורות במרחב, בכוונת פיקוד המרכז לסלול ציר עוקף לכפר סילת אל-דאהר, שיעבור כולו בשטח C.

הציר ישמש את כוחות הביטחון והאזרחים אשר ינועו במרחב, ויאפשר רצף תנועה במרחב ללא צורך במעבר בתוך כפרים פלסטיניים. הציר יסייע בהבטחת פעילות ביטחונית אפקטיבית באזור, תוך שמירה על רציפות האחיזה המבצעית ונוכחות צבאית מוגברת בצפון השומרון.

לצורך ביצוע הכביש נדרש מימון של 20 מיליון ₪ באופן דחוף. תכלית ההחלטה היא העמדת התקציב הנדרש לכך, ממקורות תקציביים הקיימים בתקציב 2025.

תקציב

מפורט בדברי ההסבר

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

עמדת שר האוצר - תומך בקבלת ההחלטה

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

כמפורט בגוף ההצעה

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת חוות דעת משפטית.

מגיש: שר הביטחון

ב' בטבת התשפ"ו
22 בדצמבר 2025

מדינת ישראל
משרד הביטחון
בלמ"ס

היועץ המשפטי למערכת הביטחון

תאריך: א' אלול תשפ"ו
25 אוגוסט 2025
סימוכין: נ-תיועמש-250825-007471

**הנדון: חוות דעת משפטית נלווית להצעה להחלטת הממשלה בעניין העברת תקציב
לטובת סלילת ציר עוקף סילת א-ד'הר**

נושא ההחלטה:

העמדת תקציב של 20 מלש"ח לטובת סלילת כביש עוקף לכפר סילת א-ד'הר.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

בימים אלו, פיקוד המרכז מעדכן את תפיסת ההגנה בצפון השומרון, לאור המציאות המתפתחת בשטח, ועל מנת להבטיח את ביטחון האזור. ההתפתחויות במרחב כוללות בין היתר העתקת בסיס החטיבה המרחבית מנשה סמוך למבוא דותן, וכן היערכות למימוש החלטת ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי מיום 27 במאי 2025 על הקמתו מחדש של היישוב שאנור.

נוכח התמורות במרחב, והצרכים הביטחוניים הדחופים המתהווים כתוצאה מהן, בכוונת פיקוד המרכז לסלול ציר עוקף לכפר סילת אל-דאהר, שיעבור כולו בשטח C. מדובר בציר שמתבסס על צו תפיסה שהוצא ע"י מפקד פיקוד המרכז בהתאם לסמכויות המסורות בידיו.

ההצעה נועדה להעביר סך של 20 מיליון ₪ הנדרשים באופן דחוף לשם סלילת הכביש, ממקורות תקציביים הקיימים בתקציב 2025.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרך פתרונם:

הועברה לעיוננו חוות דעת מאת יועמ"ש איו"ש בפרקליטות הצבאית, בה מפורטות התכליות הביטחוניות שביסוד הצורך בסלילת הכביש. על פי המפורט בחוות הדעת, ישנו צורך ביטחוני דחוף בהקמת הכביש, על מנת להסיט את התנועה העובדת כיום בלב הכפר סילת א-ד'הר על תוואי העוקף את הכפר: בימים אלו פיקוד

מרכז מעדכן בימים אלו את תפיסת ההגנה בכלל מרחב צפון השומרון, ובמסגרת זו בסיס החטיבה המרחבית מנשה יועבר ממקומו הנוכחי, אל המיקום המקורי בו שכן טרם פינוי צפון השומרון במסגרת תכנית ההתנתקות דרום-מזרחית ליישוב מבוא דותן, בין הכפרים עראבה ומרכה. בנוסף, וכחלק מן ההיערכות הנזכרת, פיקוד מרכז נערך למימוש החלטת ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי על הקמה מחדש של היישוב שאנור. תנועת האזרחים הצפויה עם הקמת היישוב, תיצר סיכון ביטחוני משמעותי ככל ותנועת האזרחים תהיה דרך התוואי הקיים העובר כאמור בלב הכפר. לפיכך נדרשת מסיבות ביטחוניות מובהקות להסיט את התנועה אל מחוץ לכפר, ולמנוע מעבר אזרחים בתוואי העובר בו.

מסקנת העמדה המשפטית שהוצגה בפירוט בחוות הדעת היא כי אין מניעה משפטית לקדם את סלילת הכביש בצו תפיסה. יוער, שבחוות הדעת צוין, כי מאחר שבמקביל לשימוש הצבאי בדרך, הוא עתיד לשמש כאמור גם לתנועת אזרחים, מקודמת תב"ע להסדרה עתידית של הציר גם מכוח הדין האזרחי, במקביל לסלילת הציר מכוח צו התפיסה.

עם זאת, לעת הזו עסקינן במימון ביצוע הסלילה בהקדם האפשרי, על בסיס התכליות הביטחוניות שהוצגו בפנינו ומכוח הסמכויות הביטחוניות המסורות בידי מפקד פיקוד המרכז.

משעה שהגורם המוסמך פועל לסלילת הכביש בהתאם לסמכויות המסורות בידיו, ולאור עצה משפטית מפורטת שקיבל בעניין, איננו רואים קושי משפטי בעצם סלילת הכביש, בהתאם להנחיות המשפטיות שנקבעו וייקבעו בעניין ע"י יועמ"ש איו"ש ישירות למול גורמי פקמ"ז.

מן העמדה המפורטת שהוצגה בפנינו בע"פ ע"י גורמי פיקוד המרכז, ניכר כי תכלית הסטת התנועה האזרחית היא תכלית ביטחונית מובהקת. בניגוד למקרים אחרים, בהם נסללו צירי "מרקס חיים" שנועדו להקל על התנועה האזרחית במרחב מסוים, **בעקבות** היערכות ביטחונית באותו מרחב, כאן עסקינן בציר שהתנועה האזרחית בו נועדה **מצד עצמה** לשרת תכלית ביטחונית מובהקת, של מניעת תנועת אזרחים בלב הכפר סילת אדיהר. הסטת התנועה האזרחית אל תוואי הציר העוקף, גם תאפשר לכוחות הביטחון להגן על כלל המרחב ועל השוהים בו באופן יעיל יותר ונכון יותר מבחינה מקצועית.

לאור כל האמור, פיקוד מרכז כבר נקט בצעדים הנדרשים מצידו לקידום סלילת הכביש, לרבות הוצאת צו תפיסה, תכנון מפורט וכיו"ב. פעולות אלו מצויות כמובן בסמכותו המלאה של מפקד פיקוד המרכז, ואין צורך בהחלטת ממשלה כלשהי לטובת העניין. הצעת ההחלטה מובאת, אפוא, רק לצורך הסטת תקציב לביצוע הכביש בפועל, ולאור הדחיפות המבצעית שהוצגה בפנינו.

בשל כך, גם הוצג בפנינו ע"י גורמי המקצוע הרלוונטיים, כי כל הסכום יתוקצב ויועבר לצה"ל עוד במהלך הימים הספורים שנותרו עד לתום שנת 2025. מכאן גם הדחיפות בצורך להביא להחלטת הממשלה את הסטת התקציב הנדרשת, ממקורות תקציב 2025. אם כן, הסוגיה היחידה המובאת לאישור הממשלה, ומכאן גם שהשאלה המשפטית היחידה לה אנו נדרשים לצורך אישורה, היא סוגית העברת התקציב למימון הפרויקט.

בהתאם לעמדת גורמי המקצוע במשרד האוצר ואגף התקציבים במשרד הביטחון (כפי שהוצגה בפנינו בע"פ עקב סד הזמנים הקצר), האופן בו מוצע להעביר את התקציב הנדרש לטובת העניין עומד באמות המידה המקובלות בהקשר זה. ועל כן איננו רואים מניעה משפטית מלקבל את ההחלטה.

יודגש שוב, שעמדה זו נוגעת אך ורק לשאלה בה עוסקת במישרין הצעת ההחלטה שלפנינו, והיא העמדת התקציב הנדרש לביצוע הכביש. לא נדרשנו כלל לבחינת היבטים אחרים הקשורים בסלילת הכביש, תפיסת השטח, ופעולות נוספות של גורמי הביטחון הכרוכים בסלילת הכביש אך חורגים מגדרי ההצעה שלפנינו.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:
עמדת יועמ"ש משרד האוצר: אין מניעה משפטית לאשר את ההצעה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:
אין מניעה משפטית לאשר את ההצעה.

העמדה המפורטת היא על דעת הייעוץ המשפטי לממשלה.

בברכה,

משה פרוכט

סגן בכיר ליועמ"ש מערכת הביטחון